

Avrupa’da Mimarlık Hizmeti Sunucuları İçin Etik Kurallar

Çeviri: Tuğçe Selin Tağmat

19 Kasım 2005’te, Lüksemburg’da düzenlenen ACE Genel Kurulu sırasında kabul edilen bu referans belge, ACE üyesi kuruluşlar için yasal bağlayıcılık getirmemekle birlikte, kendi ülkelerindeki Etik Kuralları gözden geçirecek veya oluşturacak üye kuruluşlar için kılavuzluk sağlamayı amaçlıyor. Metin genel olarak, UIA tarafından 1999 yılında kabul edilen ve mimarların danışmanlık hizmetinde üstlendikleri yükümlülükleri gerçekleştirebilmeleri için gerekli olan davranış ilkelerini tanımlayan Etik Kurallar Kılavuzu üzerinden geliyor. Göze çarpan en önemli farklılık,, UIA Kılavuzu’ndaki “mimar” ifadesi yerine “mimarlık hizmet sunucusu” ifadesinin getirilmiş olması ve AB’nin birtakım iç düzenlemelerine ilişkin notlar ve referanslar eklenmesi. Ayrıca meslek ortamının gündemindeki birtakım yeni sorunlarla ilgili olarak yeni kurallar da göze çarpıyor. ACE tarafından Deontojik Kod olarak adlandırılan belge, etik ve mesleki davranış kurallarını en geniş anlamıyla içerme amacını taşıyor.

ACE Etik Kuralları’na Türkçe olarak ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/avrupaetik>

Metnin İngilizce orijinaline ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/euroethics>

UIA Etik Kurallar Kılavuzu’na Türkçe olarak ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/5-TR.pdf>

Metnin İngilizce orijinaline ulaşmak için:

<http://www.mo.org.tr/UIKDocs/5.pdf>

Bu Etik Kurallar, Avrupa Birliği veya ulusal yasalar tarafından yürürlüğe sokulmadıkça, veya bir hizmet sunucu ile işveren ya da kullanıcı arasında yapılacak sözleşmeyle bağitlanmadıkça, veya bir kamusal ya da özel yasanın bir parçası haline gelmedikçe yasal bağlayıcılığa sahip olmayacaktır. Yasal bağlayıcılığının sağlanacağı durumlar oldukça çeşitlilik göstereceğinden, Avrupa Mimarlar Konseyi bu kuralların özel yasa kapsamında kullanımı konusunda herhangi bir sorumluluk ve yükümlülük kabul etmemektedir.

Genel Prensipler

Burada belirtilen İlkeler ile bu ilkeleri açıklayan ve örnekleyen Uygulamalar, aşağıdaki Genel Prensipler kapsamında okunmalı ve yorumlanmalıdır:

- Avrupa Birliği’ndeki mimarlık hizmeti sunucuları kendilerini bağımsızlık, tarafsızlık, mesleki gizlilik, dürüstlük, yetkinlik ve profesyonellik konularında en yüksek standartlara ve tasarım, teknik ve hizmet ürünlerinde mümkün olan en yüksek kaliteye ulaşma hedefine adanmışlardır.
- Mimarlık hizmeti sunucuları topluma, yapılı çevrenin gelişimi ve bu gelişimin içinde gerçekleştiği toplumlar ve kültürler için gerekli olan kendine özgü bilgi, mesleki beceri ve yetenekleri sunmalıdırlar.

Giriş

Aşağıda, Avrupa Birliği'nde mimarlık hizmeti sunanların mimarlık hizmetlerini üstlendikleri zaman yükümlülüklerini yerine getirebilmeleri için gerekli olan Davranış İlkeleri ve Uygulamaları bulunmaktadır.

Bunlar, nerede uygulanırsa uygulansın, bütün mesleki faaliyetler için geçerlidir. Söz konusu ilkeler topluma, mimarlık ürünleriyle ilgili işverenler ve kullanıcılara, inşaat endüstrilerine ve gerek mesleğin gerekse toplumun mirasını oluşturan bir bilgi ve yaratı devamlılığı olan mimarlık sanat ve bilimine karşı yükümlülükleri kapsamaktadır.

Mimarlık hizmeti sunucularının burada belirtilen İlkeler ve Uygulamalara uyum sağlama konusunda konusunda yetersiz kalmaları veya başarısız olmaları, her zaman bir yasal veya idari süreç başlatılması gerektiği anlamına gelmeyebilir.

Fakat yine de, buradaki kuralların belirlediği çerçevede olmayan davranışlar, bir mimarlık hizmeti sunucusunun çalışma prensibi ve yetkinliği konusunda bir değerlendirme yapılırken dikkate alınması gereken bir nokta olacaktır.

1. İlke:

Genel Yükümlülükler

Mimarlık hizmeti sunucuları, **Avrupa'da serbest meslek mensupları** sıfatıyla söyledikleri her sözde ve yaptıkları her işte dürüst olmalıdırlar.

Bütün mimarlık hizmeti sunucuları, mimarlık sanatı, bilimi ve hizmetini kapsayan ve eğitim, sınav, staj, sürekli mesleki gelişim ve deneyim yoluyla gelişen sistematik bir bilgi ve kuram bütününe sahip olmalıdırlar. Bu süreç, bir mimarlık hizmeti sunucusu mesleki hizmetleri sunmak üzere görevlendirildiğinde, o sunucunun gerekli standartları karşıladığı konusunda kamuoyuna güvence vermelidir. Avrupa Mimarlar Konseyi bu standartların üniversite düzeyinde (veya eşdeğer düzeyde) asgari beş yıllık tam zamanlı bir mimarlık eğitimi üzerine kurulması ve bu eğitimi, hizmet sunucunun mimarlık mesleğine girdiğinde kendinden beklenecek tüm mimarlık hizmetlerini iyi bir şekilde gerçekleştirebilmesini sağlayacak asgari iki yıllık tam zamanlı (veya eşdeğer) bir mesleki stajın takip etmesi gerektiğini savunan bir politika izlemektedir.

Bu süreç temel olarak AB'nin Yeterlikler Direktifi (2005/36/EC) Ek V.7'de listelenen niteliklerin kazanılması ve bunun da asgari iki yıllık tam zamanlı (veya eşdeğer) bir mesleki stajla tamamlanmasına dayanmaktadır.

Mimarlık hizmeti sunucuları, mimarlık sanatı ve bilimine ilişkin bilgilerini yitirmemeli ve ilerletmeli, mimarlığın bir bütün olarak ortaya koyduğu kazanımlara saygılı olmalı, bunların gelişmesine katkıda bulunmalı ve mimarlık sanatı, bilimi ve hizmetiyle uğraşırken bilgiye dayanan ve tarafsız mesleki değerlendirmeleri bütün diğer amaçların üstünde tutmalıdırlar.

Uygulamalar

1.1. Mimarlık hizmeti sunucuları, mesleklerinin uygulanmasıyla ilgili alanlardaki mesleki bilgi ve becerilerini sürekli olarak geliştirmek üzere çaba harcamalıdırlar.

1.2. Mimarlık hizmeti sunucuları, mimarlıkta eğitim, araştırma, staj, tasarım, teknoloji, yapım yöntemleri ve uygulamayla ilgili tüm alanlarda standartların yükseltilmesi için çalışmalıdırlar.

1.3. Mimarlık hizmeti sunucuları, kendi ofis işleyişleri içinde izleme ve değerlendirme işlevini de yerine getiren yeterli ve etkin süreçlerin bulunmasını ve işlerini tam bir şekilde, verimli

MİMARLAR ODASI – Ocak 2006

olarak ve zamanında yürütebilmelerini olanaklı kılabacak, yeterli sayıda yetkin ve denetimci eleman bulunmasını sağlamalıdır.

1.4. İşin, mimarlık hizmeti sunucusu adına onun bir elemanı veya mimarın doğrudan denetimi altında çalışan başka herhangi bir kişi tarafından yürütülmesi durumunda, hizmet sunucu bu kişinin söz konusu işi yapabilmek için yeterli yetkinliğe sahip olmasından ve uygun şekilde denetlenmesinden sorumludur.

1.5. Mimarlık hizmeti sunucularının, kabul edilemeyecek bir uzlaşma yoluna gitmek zorunda kalmaktansa, mimarlık hizmetleri veya iş sözleşmesini feshetme hakkı bulunmalıdır.

1.6. Mimarlık hizmeti sunucuları, projenin türü ve içeriği hakkında aşağıda belirtilen ve kendi yasal düzenlemelerinde izin verilen şekilde bir veya daha fazla yöntem esas alınarak gerekli tüm iş ve hizmetleri kapsayacak bir ücret önerisi sağlayacak kadar bilgiye sahip olmadıklarında, herhangi bir ücret önermemelidirler:

- Ücret tarifesi
- Geleneksel ücret verilerinden oluşan bağımsız bir tarife
- İşgücü/saat hesabı
- Tanımlanabilir genel giderler ve maaş dengeleri ile kâr ve zarar paylarını da içeren bir saat başı ödeme hesabı
- İşgücü/saat ve bunun yanı sıra tanımlanabilir genel giderler ve maaş dengeleri ile kâr ve zarar paylarını da içeren –böylece en azından eğitim ve ekipmana belirli bir düzeyde yeniden yatırım yapılmasını da sağlayacak- diğer gerekli kaynaklar üzerine kurulu bir götürü bedel hesabı veya tahmini

Bir mimarlık hizmeti sunucusu, sözleşme öncesi görüşmelerde bulunurken, aynı iş veya hizmet için başka bir hizmet sunucu tarafından önerilen ücreti dikkate alarak, daha önce yaptığı ücret önerisinde buna göre değişiklik yapmamalıdır.

Bu uygulama, işvereni ve toplumu herhangi bir mimarlık hizmeti sunucusunun uygunsuz bir şekilde kaynak kısıtlamasından korumak için gereklidir.

2. İlke:

Topluma Karşı Yükümlülükler

Mimarlık hizmeti sunucuları, toplum çıkarlarını korumak adına, mesleki faaliyetlerini ve sorumlu oldukları işleri ve hizmetleri düzenleyen yasaların içerik ve özlerine uymalı ve bu tür iş ve hizmetler süresince gerçekleştirdikleri mesleki faaliyetlerin toplumsal ve çevresel etkilerini dikkate almalıdırlar.

Uygulamalar

2.1. Mimarlık hizmeti sunucuları, mimarlığı ürettikleri toplumun değerler sistemine, doğal ve kültürel mirasına saygı duymalı, bunların korunması ve geliştirilmesine yardımcı olmalıdırlar. Mümkün olan en yüksek tasarım kalitesine ulaşarak, yalnızca çevreyi iyileştirmek için değil, aynı zamanda bu çevre içindeki yaşam ve yaşama ortamı kalitesinin sürdürülebilir bir şekilde iyileştirilmesi yönünde çaba göstermeli ve yaptıkları işin, bu işin verdiği ürünleri kullanması veya bunların varlığından yararlanması beklenebilecek herkesin en geniş anlamdaki çıkarları üzerindeki etkilerini tam olarak gözetmelidirler.

2.2. Mimarlık hizmeti sunucuları, kendilerini veya mesleki hizmetlerini hiç bir zaman doğruluktan uzak veya yanıltıcı biçimde sunmamalı veya tanıtmamalıdır. Onların adına çalışıp çalışmadıklarına bakılmaksızın, başkalarının da bu tür davranışlarda bulunmasına izin vermemelidirler.

2.3. Mimarlık hizmeti sunucuları, mesleki yükümlülükleriyle bağdaşmayacak veya bağımsızlıkları, tarafsızlıkları veya dürüstlükleri konusunda kuşku uyandırabilecek davranışlarda bulunmaktan veya kendilerini böyle bir duruma sokmaktan her zaman kaçınmalıdırlar.

2.4. Mimarlık hizmeti sunucuları, sahip oldukları bilgiye veya mesleki görüşe ters düşen, ya da başkaları için yanıltıcı veya adaletsiz olduğunu bildikleri, ya da mesleği, işvereni veya kullanıcıyı küçük düşürücü herhangi bir yazılı veya başka türlü bir ifadede bulunmamalı, böyle bir ifadeyi desteklememeli veya kabullenmemelidirler.

2.5. Mimarlık hizmeti sunucuları, bir suçun veya etik olmayan davranışın oluşumuna neden olabilecek herhangi bir eylemi, özellikle de herhangi bir mali yolsuzluğu veya düzensizliği saklamaya veya örtbas etmeye yönelik davranışları desteklememeli, cesaretlendirmemeli veya kabullenmemelidirler.

2.6. Hizmet sunucular bu Etik Kuralları ve bunların yanı sıra, verdikleri veya vermeyi amaçladıkları hizmetlere ilişkin diğer davranış kuralları ve yasaları incelemeli ve bunlara uymalıdırlar.

3. İlke: İşverene Karşı Yükümlülükler

Mimarlık hizmeti sunucuları, gerçekleştirdikleri iş ve hizmetleri bağlılıkla, bilinçli olarak, yetkince ve profesyonel bir biçimde yürütmek ve bunu yaparken gerekli dikkati, beceriyi ve titizliği göstererek bağımsızlıklarını, tarafsızlıklarını ve dürüstlüklerini korumak konusunda işverene karşı yükümlülük taşımaktadırlar. Mimarlık hizmeti sunucuları, hizmetlerini önyargısız ve tarafsız değerlendirmeler yaparak gerçekleştirmelidirler. Bütün mesleki hizmetlerin sağlanmasında, ilgili teknik ve mesleki standartları göz önünde tutmalıdırlar. Mimarlık sanatı, bilimi ve işinin gerçekleştirilmesinde bağımsız, tarafsız, bilgiye dayalı ve profesyonel görüşler tüm diğer amaçlardan önce gelmelidir.

Uygulamalar

3.1. Mimarlık hizmeti sunucuları, işveren veya gelecekteki kullanıcılar tarafından ifade edilen ihtiyaç ve isteklere, bunların burada belirtilen İlkeler ve Uygulamalar ile karşıtlık yaratmaması koşuluyla, saygı göstermelidirler. Hizmet sunucu işvereni veya gerekirse kullanıcıyı, ortaya çıkan veya çıkabilecek karşıtlıklar konusunda hemen bilgilendirmelidir.

Bu konuda açık bir anlaşma sağlanmaması halinde, hizmet sunucunun ya kurallara uygun bir şekilde bu ihtiyaç ve istekleri karşılaması ya da mimarlık hizmeti veya iş sözleşmesini feshetmesi gerekir.

3.2. Mimarlık hizmeti sunucuları, meslekleriyle ilgili bir işi ancak yeterli bilgi ve yeteneğe sahip olduklarından ve gerektiği durumlarda, belirli bir hizmet için anlaşılan ücretin işverenlerine karşı tüm yükümlülüklerini her yönden karşılamak için yeterli mali ve teknik sağladığından veya sağlayacağından emin olduklarında kabul etmelidirler.

Bu koşul, hizmet sağlayıcı, işveren veya güncel/gelecekteki kullanıcı tarafından veya onların adına danışmanların görevlendirilmesi halinde de geçerlidir. Hizmet sunucu tarafından görevlendirilen danışmanların, konuyla ilgili alanlarda eğitim, staj veya deneyim yoluyla yetkinleşmiş olması gerekir.

3.3. Mimarlık hizmeti sunucuları emeklerinin karşılığını, yalnızca ilgili hizmet veya iş sözleşmesinde belirtilen ücretler ve primler kapsamında almalıdırlar.

3.4. Mimarlık hizmeti sunucuları, bir işi almak için işverene herhangi bir özendirici teklif veya ödeme yapmamalı, benzer şekilde, proje veya inşaat yöneticileri veya danışmanlarından, işverenden, güncel veya gelecekteki kullanıcılardan, müteahhitlerden, uzmanlardan, ürün tedarikçilerinden veya diğer ilgili araçlardan, kayıt dışı gelir getirecek herhangi bir özendirici teklif veya ödeme kabul etmemeli veya onlara bu türden önerilerde bulunmamalıdır.

3.5. Mimarlık hizmeti sunucuları, işverenlere, güncel veya gelecekteki kullanıcılara, müteahhitlere ve diğer ilgili kişi veya kuruluşlara, haberdar oldukları ve çıkar çatışması yaratabilecek önemli durumları bildirmelidirler.

İşin sürdürülmesine karar verilirse, özellikle sözleşmenin performansı üzerinde değerlendirme yapması beklenen hizmet sunucuları, mevcut koşulların bahsi geçen kişi veya kuruluşların çıkarlarına zarar vermeyeceğini ve kendi görevlerinin önünde engel oluşturmayacağını garanti altına almalıdır.

3.6. Mimarlık hizmeti sunucuları, işverenlerine ve güncel veya gelecekteki kullanıcılara bağımsız ve tarafsız önerilerde bulunmalıdırlar.

3.7. Bir mimarlık hizmeti sunucusunun görevlendirilmesi konusundaki şartlar, işverenle yapılacak yazılı bir anlaşmayla belirlenmelidir:

- İş veya hizmetin kapsamı;
- Sorumlulukların dağılımı ve sınırları;
- Proje, iş veya hizmetlere ilişkin bütçe veya diğer maliyet kısıtlamaları;
- İş veya hizmet için ödenecek ücret, bu ücretin hesaplanma yöntemi (uygun olduğu hallerde) ve ödeneceği aşama;
- İş ilişkisinin sona erdirilmesine ilişkin hükümler.

3.8. Mimarlık hizmeti sunucuları işverenlerinin ve diğer güncel veya gelecekteki kullanıcıların işlerinin gizlilik ve mahremiyetine saygı göstermeli ve yasaların gerektirmesi durumu hariç, gizli bilgileri işverenin veya ilgili tarafın önceden yazılı izni olmadan açıklamamalıdır.

3.9. Mimarlık hizmeti sunucuları meslekleriyle ilgili işlerini gerekli beceri, dikkat ve özenle yürütmelidirler.

3.10. Mimarlık hizmeti sunucuları meslekleriyle ilgili işlerini gereksiz gecikmelere yol açmadan ve, kendi denetimleri altında olduğu süreç boyunca, üzerinde anlaşılmış makul bir süre içinde yürütmelidirler.

3.11. Mimarlık hizmeti sunucuları işverenlerini, onlar adına üstlendikleri işlerin veya hizmetlerin ilerleyişi hakkında ve bunun yanı sıra, özellikle işveren tarafından kalite veya maliyet konusunda belirli sınırlamaların konmuş olması halinde, hem iş veya hizmetlerin hem de projenin kalitesi ve maliyetini etkileyebilecek tüm konularla ilgili olarak düzenli olarak bilgilendirmelidir.

3.12. Mimarlık hizmeti sunucuları, üstlendikleri proje, iş ve hizmetlerin ölçeğine bağlı olarak yasa karşısında sahip oldukları yükümlülükler için hem miktar hem de süre açısından yeterli bir mesleki sorumluluk sigortasına sahip olmalıdırlar.

3.13. Mimarlık hizmeti sunucuları, şikayetlere zamanında ve nazik bir şekilde, yazılı olarak cevap vermelidir.

3.14. Mimarlık hizmeti sunucuları, -iş sözleşmesinde yer alsa da almasa da- anlaşmazlıkların çözümünde kullanılacak yöntemler hakkında bilgilendirmelidir: Uzlaşma, arabuluculuk, hakemlik veya sorunun çözülmesi için yetkili bir merci tarafından yapılacak alternatif uygulamalar.

4. İlke:

Mesleğe Karşı Yükümlükler

Mimarlık hizmeti sunucuları, bağımsızlık, tarafsızlık, mesleki gizlilik, dürüstlük ve mesleğin saygınlığını korumakla yükümlü olmalı, diğer kişilerin meşru hakları ve çıkarlarına saygılı bir şekilde davranmalı ve bunun yanı sıra da, kendi meslektaşlarının mesleki isteklerini ve katkılarını olumlu bir şekilde kabul etmeli, onların da haklarına saygı göstermelidirler.

Mimarlık hizmeti sunucuları, iş ve hizmetlerine diğerleri –çalışanlar, işveren, kent plancıları, peyzaj mimarları, diğer mimarlar, çok disiplinli profesyonel firmalar veya şirketler, sanatçılar, iç mekân tasarımcıları, inşaat ekonomistleri, uzmanlar, müteahhitler ve proje ekibindeki diğer kişiler- tarafından yapılan katkıları da olumlu bir şekilde kabul etmelidirler.

Uygulamalar

4.1. Mimarlık hizmeti sunucuları, mesleki etkinliklerini bağımsızlık, tarafsızlık, gizlilik, dürüstlük, doğruluk ve adalet ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirmelidirler.

4.2. Mimarlık hizmeti sunucuları, özel olarak o kişinin veya genel olarak tüm mimarlık hizmeti sunucularının itibarını zedeleyecek bir suçtan hüküm giymiş veya iflas sonrasında borcunu ödemiş veya adı mimarların kayıt listesinden kendi isteği dışındaki nedenlerle çıkartılmış veya resmi olarak tanınan bir mimarlık örgütünün üyeliğinden uzaklaştırılmış olan, uygunsuz kişilerle ortaklık kurmamalı veya böyle kişilerle ortak yönetici konumunda olmamalıdırlar..

4.3. Mimarlık hizmeti sunucuları, yaptıkları eylemlerde mesleğin bağımsızlık, tarafsızlık, saygınlık ve dürüstlüğü sergilemek konusunda çaba göstermeli ve mimarlık hizmet sunucularıyla iş yapan kişilerin yetersizlik veya yanlış ve yanıltıcı ifadelerden korunmak konusunda güven duygusuna sahip olabilmeleri için, kendi temsilci ve çalışanlarının da davranışlarını buradaki etik kurallara uygun bir şekilde gerçekleştirmelerini sağlamalıdırlar.

4.4. Mimarlık hizmeti sunucuları, ırk, cinsiyet, din, engellilik, medeni hal veya cinsek tercihe bağlı ayrımcılık yapmamalıdırlar.

4.5. Mimarlık hizmeti sunucuları, bir eser veya fikre ait hakkı elinde bulunduran başka bir hizmet sunucudan kesin olarak izin almadan, o eseri veya fikri kullanmamalı ve ondan haksız bir şekilde yararlanmamalıdırlar.

4.6. Mimarlık hizmeti sunucuları, şartnamesinde ve yapılacak sözleşme örneğinde katılımcıların fikrî haklarının korunmasını içermeyen bir tasarım yarışmasına katılmamalı veya bu tür ihalelere teklif veya öneri vermemelidirler.

4.7. Mimarlık hizmeti sunucuları, şartnamesinde ve yapılacak sözleşme örneğinde sağlanacak iş veya hizmetin kalite değerlendirmesinin veya seçilecek hizmet sunucunun mesleki nitelik değerlendirmesinin ön planda olmadığı bir tasarım yarışmasına katılmamalı veya bu tür ihalelere teklif veya öneri vermemelidirler.

4.8. Mimarlık hizmeti sunucuları, önerilen ücretlerin projenin veya mimarlık hizmet sunucusunun seçiminden önce açıklanacağı bir tasarım yarışmasına katılmamalı veya bu tür ihalelere teklif veya öneri vermemelidirler.

MİMARLAR ODASI – Ocak 2006

4.9. Mimarlık hizmeti sunucuları, bir yarışmada jüri üyeliği yaptıktan sonra o yarışmanın sonucunda oluşan veya kapsamına giren işlerle ilgili hiçbir görev üstlenmemelidirler.

4.10. Mimarlık hizmeti sunucuları, başka bir mimarın çalışmalarını kötü niyetle veya haksız bir şekilde eleştirmemeli veya bu çalışmaları gözden düşürmeye kalkışmamalıdır.

4.11. Mimarlık hizmeti sunucuları, kendilerine bir proje veya herhangi bir başka mesleki hizmet teklifiyle gelindiği zaman, başka bir mimarlık hizmet sunucusunun halen aynı işverenle söz konusu iş veya mesleki hizmetle ilgili bir anlaşması olduğunu biliyorlarsa veya bu ilişkiyi makul bir irdemeyle kesin olarak öğrenebiliyorlarsa, diğer hizmet sunucuyu durumdan haberdar etmelidirler.

4.12. Mimarlık hizmeti sunucuları, başka bir hizmet sunucusunun ürünü üzerinde görüş vermek üzere görevlendirildikleri zaman, bu ilerde açılacak veya halen devam etmekte olan bir hukuk davasını açıkça etkilemediği sürece, o hizmet sunucuyu durumdan haberdar etmelidirler.

4.13. Mimarlık hizmeti sunucuları, mesleki faaliyetleriyle ilgili mali işlemlerin yasalara uygun bir şekilde idare edildiğinden emin olmalıdırlar.

4.14. Mimarlık hizmet sunucularının temsilcileri, imza sahibinin sözkonusu projenin tasarımcısı olması veya sözkonusu projenin imza sahibinin doğrudan denetimi ve yetkisi altında hazırlanmış olması durumu dışında, yapı izni, planlama izni, yapı yönetmeliği onayı veya diğer ilgili yasal belgelere ulaşmak üzere başvuruyu imzalayamazlar.

4.15. Mesleği düzenleyen bir merci veya bir meslek kuruluşu, kayıtlı veya lisanslı bir mimarlık hizmeti sunucusuna veya bir firma, şirket veya mimarlık hizmetlerini sunmak konusunda kayıtlı veya yetkili olan başka bir tüzel kişiliğe karşı şikayette bulunduğu veya dava açtığı anda, ilk durumda hizmet sunucusu veya büyük ortağı, ikinci durumda ise firma, şirket veya diğer tüzel kişiliğin başkanı veya yöneticisi şahsen (yani bir yasal veya diğer temsilci aracılığı olmaksızın) bu şikayet veya davanın muhatabı olmalıdır.